

Stalltips:

RENGÖRING AV STALL

Nuläge i besättningen:

Mål i besättningen:

GROVRENGÖRING

Skrapa och sopa. All lös smuts ska bort. Tråg och automater gör rent från foderrester. Vid blötut-fodring skall nedsläppsrörets mynning kontrolleras och eventuella foderrester skrapas loss.

BLÖTLÄGGNING

Direkt efter tömning och grovrensning ska stallet blötläggas. Om blötläggning sker med dimnings-anläggning duschas stallet var 30:e minut under cirka en minut i 12 timmar. Om dimningsanläggning saknas kan exempelvis vattenspridare användas.

I boxen finns det alltid en tunn så kallad biofilm. Detta är ett tunt lager som består av vatten blandat med organiskt material producerat av mikroorganismer. Detta lager fungerar som en skyddande hinna för bakterier och virus och kan försämra desinfektionsmedlets åtkomst och verkan på dessa. För att ta bort denna hinna skall tvättmedel användas vid blötläggningen.

TVÄTT

Efter blötläggning tvättas stallet med högtryckstvätt. Först tvättas golvet därefter väggar, inventarier, foderautomater, nedsläppsrör m.m. och till sist golvet igen.

För att undvika att smutsen stänks runt i stallet och onödigt slitage på betonggolvet bör ett så lågt tryck som möjligt användas vid tvättningen, 80 – 150 bar. En vattentemperatur på 30 – 40 °C rekommenderas, gärna i kombination med ett tvättmedel.

REDSKAP OCH LÖSA INVENTARIER

Samla ihop, blötlägg, tvätta och desinfektera skrapor, drivskivor, värmelampor och annan utrustning som hör till avdelningen. Ventilationen rengörs mellan omgångarna enligt tillverkarens instruktioner. En rengjord ventilationsanläggning förbrukar mindre energi.

DESINFEKTION

Efter tvätt och upptorkning skall stallet desinfekteras. Se till att det inte finns kvar några vattenpölar. Desinfektionsmedel har endast effekt på rengjorda ytor. Om ytan inte är ordentligt rengjord innan desinfektionsmedel påförs kommer smuts och gödsel neutralisera desinfektionsmedlet och effekten uteblir.

Det finns många olika typer av desinfektionsmedel, tabell 1.

Det optimala medlet för desinfektion av stall ska ha följande egenskaper:

- Brett spektrum, det vill säga vara verksamt mot bakterier, virus, svampar osv.
- Snabbverkande
- Ej inaktiveras av hårt vatten* och rengöringsmedel
- Ofarligt för djur och människor
- Ofarligt för miljön
- Inte korrosivt på inredningen
- Bra effekt vid låga temperaturer

* Vattenhårdhet är ett mått på hur mycket mineraler vatteninnehåller, främst kalcium- och i mindre omfattning magnesiumjoner som avses. Vattenhårheten anges i tyska hårdhetsgrader, °dH. < 5: mjuk 5-10: medelhårt >10: hårt.

Att hitta ett medel med alla dessa egenskaper går inte, därför är det viktigt att jämföra de olika typerna utifrån det behov som finns samt vilka yttre omständigheter som kan störa effekten. Exempelvis bör inte kvarternära ammoniumföreningar användas om man har hårt vatten. I stall där luft kan vandra mellan avdelningar bör inte aldehyder användas då giftiga gaser kan spridas till avdelningar med djur, tabell 1.

För att uppnå god effekt skall medlen användas enligt bruksanvisning. Koncentration och verkningstid är faktorer som påverkar resultatet. Se till att rätt skyddsutrustning används.

Rostfria ledningar kan utsättas för groppfrätningar om oxiderande desinfektionsmedel blir stående i ledningarna. Spola alltid rent ledningarna direkt efter avslutad desinfektering

Tabell1: Några exempel på desinfektionsmedel och dess egenskaper

Aktiv substansens Egen-skaper	Klorföreningar: Ex. Kloramin	Jodföreningar: Ex. Jodopax	Oxiderande: Ex. Virkon	Kvart.Amm Föreningar: S, Desidods	Aldehyder: Ex. Parvocide Ex. Greppo.	Alkoholer: Ex. Isopropanol
Bakterier	+	+	+	+	++	+
Bakt. sporer	(+)	(+)	(+)/-	-	+	(+)
Virus	++	+	+	(+)	++	+
Svamp	+	+	(+)	(+)	+	(+)
Inaktiv av tvättmedel	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej
Effekt i hårt vatten	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja
Kontakt tid (min)	5-30	10-30	10-30	10-30	10-600	10-30
Kvarvarande effekt	-	-	-	(+)	(+)	(+)

Källa: Melin, L. SVA

UPPTORKNING

Att stallet torkar upp ordentligt är minst lika viktigt som själva tvätten och desinfektionen.

För att upptorkningen ska ske effektivt och för att stallet skall hinna torka upp på 5 - 7 dygn, bör temperaturen hållas över 20°C, med bibehållen miniventilation, och luftfuktigheten hållas under 60 %. Vid en utetemperatur på över 20°C kan stallet torkas genom att öka luftväxlingen via ventilationsanläggningen. Vid 10 - 20°C ökar behovet av tillskottsvärme, och vid temperaturer under 10°C måste värmefläkt eller liknande användas.

TOMPERIOD

Ju längre tid stallet står tomt desto mindre är risken att smitta överförs mellan omgångar.

Tomperioden skall vara minst 5-7 dagar och räknas från det att stallet är rengjort.

Anteckningar: _____

